

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 40
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 42⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
(TAP NR. 20-1559; 20-1560(2)) (TAIS NR. 20-10182(3); 20-10182(2))**

2020-11-17 Nr. NV-3131

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: sudaryti galimybę sistemiškai įgyvendinti numatytas priemones modernizuoti mokesčių mokėtojų prekių pardavimo ir paslaugų suteikimo duomenų fiksavimą ir pateikimą VMI etapais, sudaryti prielaidas duomenis gauti ir naudoti elektroninėje erdvėje.

Dabartinė situacija: šiuo metu mokesčių mokėtojai pateikia VMI kasos aparatais užfiksuotus duomenis, inspekcijai paprašius ir atliekant mokestinį patikrinimą ar tyrimą. Mokesčių mokėtojas, pasibaigus darbo dienai, dalį duomenų užrašo pildydamas popierinį kasos aparato kasos operacijų žurnalą. Tokių duomenų administravimo veiksmai, atliekami VMI, reikalauja didelių tiek mokesčių mokėtojų, tiek mokesčių administratoriaus laiko ir administracinių sąnaudų.

Vyriausybės nutarimu buvo numatyta modernizuoti duomenų fiksavimą ir pateikimą VMI keliais etapais priklausomai nuo mokesčio mokėtojo pajamų, t. y. nustatyta, kad mokesčių mokėtojai pradedant 2021 m. gegužės 1 d. turės galimybę duomenis savanoriškai fiksuoti VMI valdomos i.MAS i.EKA posistemyje (posistemis šiuo metu kuriamas), prisijungę prie i.EKA internetu, naudodami kompiuterį, telefoną ar kitą įrenginį, ir kartu galės šiuos duomenis pateikti VMI.

Duomenų teikimo VMI pradžios terminai turėtų būti tapatūs i.EKA įdiegimo ir naujų techninių reikalavimų kasos aparatams įsigaliojimo terminams ir turėtų atitikti nuoseklumo principą, t. y. mokesčių mokėtojai kasos aparatais užfiksuotus duomenis pradėtų teikti VMI keturiais etapais, o pirmoji mokesčių mokėtojų grupė kasos aparatais užfiksuotus duomenis pradėtų teikti VMI, praėjus šešiams mėnesiams nuo galimybės duomenis fiksuoti tiesiogiai i.EKA nenaudojant kasos aparatų sudarymo. Pažymėtina, kad i.EKA diegimo paslaugų įsigijimui taikytinos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos, t. y. turi būti atliekamos viešojo pirkimo procedūros, kurių atlikimas dažnai užtrunka dėl pirkimo apskundimo teisminių procedūrų.

Projekto esmė:

- Nustatyti mokesčių mokėtojams pareigą teikti atsiskaitymų už parduodamas prekes ir suteikiamas paslaugas duomenis VMI, taip įgyvendinant teisės aktuose numatytą nuostatą - duomenis gauti ir naudoti elektroninėje erdvėje. VMI detalizuotų duomenų turinį, nustatytų jų pateikimo tvarką ir terminus;
- Duomenų teikimo VMI pradžios terminai turėtų būti tapatūs i.EKA įdiegimo ir naujų techninių reikalavimų kasos aparatams įsigaliojimo terminams, todėl siūloma nustatyti mokesčių mokėtojams pareigą teikti VMI duomenis tokiais etapais:
 - ✓ nuo 2023 m. gegužės 1 d. duomenis pradėtų teikti kompiuterinius kasos aparatus naudojantys mokesčių mokėtojai, kurių 2021 metų pajamos viršijo 300 000 eurų;
 - ✓ nuo 2023 m. lapkričio 1 d. duomenis pradėtų teikti kasos aparatus naudojantys PVM mokėtojai (jeigu PVM mokėtojų 2021 metų pajamos viršytų 300 000 eurų);
 - ✓ nuo 2024 m. gegužės 1 d. duomenis pradėtų teikti iki 2019 m. balandžio 30 d. išbrauktus iš Lietuvoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo kasos aparatus naudojantys mokesčių mokėtojai;
 - ✓ nuo 2025 m. gegužės 1 d. duomenis pradėtų teikti kasos aparatus naudojantys kiti mokesčių mokėtojai.

Projekto įgyvendinimui papildomų biudžeto lėšų nereikės.

Projekto aiškinamajame rašte pažymima, kad projekto nuostatos sudarys prielaidas duomenis VMI į i.EKA pateikti elektroniniu būdu ir saugoti VMI valdomose duomenų bazėse, užtikrinti užfiksuotų duomenų nepakeičiamumą, atsisakyti popierinių kasos aparatų kasos operacijų žurnalų, elektroniniu būdu gauti tikslesnes preliminaras PVM ar gyventojų pajamų mokesčio deklaracijas. Turėdama duomenis, VMI turės galimybę mokesčių mokėtojų rizikingumą vertinti kasdieninių ūkinių operacijų lygmeniu ir sukurti naują į mokesčių vengimo prevenciją orientuotą nuolatinį mokesčių mokėtojų stebėsenos procesą. Mokesčių mokėtojams bus suteikta galimybė modernizuoti verslo procesus, gauti elektronines viešąsias administracines paslaugas, sumažinti administracinę naštą ir kartu bus sustiprinti VMI administraciniai gebėjimai.

Derinimas: Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, IV prioriteto 4.3 krypties 4.3.1 darbo 3 priemonė „Kasos aparatų sistemų teisinio reglamentavimo patobulinimas atsižvelgiant į modernius atsiskaitymo ir apskaitos būdus“.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. 8 706 63 807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt